

Nadwiślański Oddział Straży Granicznej

<https://nadwislanski.strazgraniczna.pl/wis/aktualnosci/16851,Uroczystosc-odsloniecia-postumentu-z-rogatywka-gen-Czумы.html>
03.09.2024, 23:43

Uroczystość odsłonięcia postumentu z rogatywką gen. Czумы

Krzysztof Grzech
05.04.2016

5 kwietnia w Komendzie Głównej Straży Granicznej odbyła się uroczystość odsłonięcia postumentu eksponującego rogatywkę garnizonową (wz. z 1935 r.) generała brygady Waleriana Czумы – ostatniego Komendanta Głównego Straży Granicznej w II Rzeczypospolitej.

Postument odsłonił Sekretarz Stanu w MSWiA Jakub Skiba w obecności Komendanta Głównego Straży Granicznej mjr. SG Marka Łapińskiego, dyrektorów biur i zarządów KGSG oraz komendantów oddziałów Straży Granicznej.

Rogatywka należy do najcenniejszych pamiątek polskich formacji granicznych z okresu II Rzeczypospolitej. Została przekazana Straży Granicznej 18 czerwca 2004 r. przez krewnych generała brygady Waleriana Czумы.

Walerian Czuma urodził się 24 grudnia 1890 r. w Niepołomicach. Po wybuchu I wojny światowej wstąpił do Legionów Polskich. W lutym 1918 r., z polecenia Józefa Hallera, organizował polskie formacje wojskowe w Rosji. Od sierpnia 1918 r. w randze podpułkownika dowodził 5. Dywizją Strzelców na Syberii w walkach z Armią Czerwoną, wspierając działania sił admirała Aleksandra Kołczaka. Do Polski powrócił dopiero w 1922 r. w drodze wymiany jeńców, po zakończonej w poprzednim roku, wojnie polsko-radzieckiej. W II Rzeczypospolitej piastował stanowiska dowódcze, m.in. w 19 i 5 Dywizji Piechoty oraz w Obszarze Warownym Wilno. 7 lutego 1939 r. został mianowany Komendantem Głównym Straży Granicznej i był ostatnim dowódcą tej formacji w II Rzeczypospolitej. W dniach 3 do 27 września 1939 r. stał na czele Dowództwa Obrony Warszawy, gdzie wielokrotnie wykazał się umiejętnościami dowódczymi, ogromnym męstwem oraz talentami organizacyjnymi. Liczne relacje potwierdzają bezpośredni udział generała Czумы w walkach na pierwszej linii, a nawet kierowanie ogniem artyleryjskim pod silnym ostrzałem wroga. Po kapitulacji stolicy trafił do niewoli na terenie Niemiec. Po wojnie osiadł w Wielkiej Brytanii, gdzie utrzymywał się z fizycznej pracy w rolnictwie. Zmarł 7 kwietnia 1962 r.

Odznaczony m.in. Orderem Virtuti Militari klasy III, IV i V, Krzyżem Niepodległości z Mieczami, czterokrotnie Krzyżem Walecznych, Orderem Polonia Restituta klasy IV oraz

Złotym Krzyżem Zasługi.

6 listopada 1999 r. imieniem generała brygady Waleriana Czumy nazwano Placówkę Straży Granicznej Warszawa - Okęcie.

2 lipca 2004 r. szczątki generała Czumy zostały sprowadzone do Polski i złożone na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach w Warszawie.

Źródło i zdjęcia: [KGSG](#)

